

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΙΙ

Ενότητα 3: Συναθροιστική Ζήτηση-
Εφαρμόζοντας το Υπόδειγμα *IS-LM*

Κουτεντάκης Φραγκίσκος – Γαληνού Αργυρώ
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης **Creative Commons** και ειδικότερα

*Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα
(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)*

CC BY-NC-ND 3.0 GR

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περίγραμμα Ενότητας

- Εισαγωγή
- Ισορροπία στο Υπόδειγμα *IS-LM*
- Ερμηνεία των Διακυμάνσεων με Βάση το Υπόδειγμα *IS-LM*
 - Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;
 - Πώς η Νομισματική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

Περίγραμμα Ενότητας

- Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής
- Εξωγενείς Διαταραχές στο Υπόδειγμα *IS-LM*
- Το Υπόδειγμα *IS-LM* ως Θεωρία της Συναθροιστικής Ζήτησης
 - Η καμπύλη *AD*
 - Τι προκαλεί τη Μετατόπιση της Καμπύλης *AD*;
 - Νομισματική Πολιτική και Καμπύλη *AD*
 - Δημοσιονομική Πολιτική και Καμπύλη *AD*

Περίγραμμα Ενότητας

- Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

Εισαγωγή

- Σ' αυτήν την ενότητα, θα χρησιμοποιήσουμε το υπόδειγμα **IS-LM**, για:
 - να αναλύσουμε τις επιδράσεις της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, και
 - να εξάγουμε την καμπύλη συναθροιστικής ζήτησης (**AD**).

Ισορροπία στο Υπόδειγμα *IS-LM*

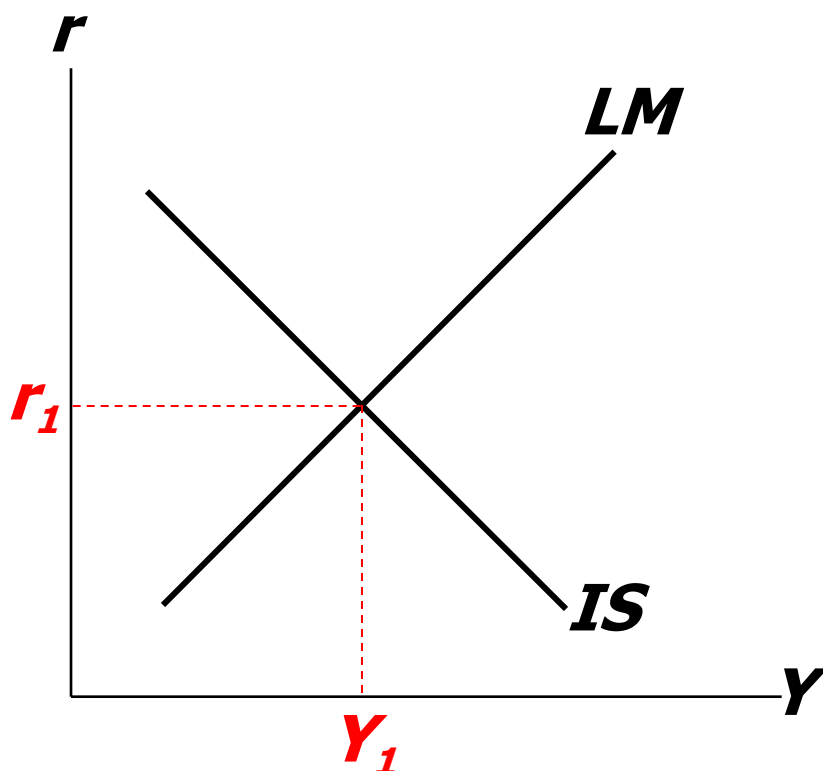
- Η καμπύλη *IS* απεικονίζει την ισορροπία στην αγορά αγαθών.

$$Y = C(Y - \bar{T}) + I(r) + \bar{G}$$

- Η καμπύλη *LM* απεικονίζει την ισορροπία στην αγορά χρήματος.

$$\bar{M}/\bar{P} = L(r, Y)$$

- Η τομή των 2 καμπυλών προσδιορίζουν το εθνικό προϊόν (*Y*) και το επιτόκιο (*r*) στη βραχυχρόνια ισορροπία.

Ερμηνεία των Διακυμάνσεων με Βάση το Υπόδειγμα *IS-LM*

- Όταν μια από τις καμπύλες μετατοπίζεται, η βραχυχρόνια ισορροπία της οικονομίας μεταβάλλεται και το εθνικό προϊόν διακυμαίνεται.

Ερμηνεία των Διακυμάνσεων με Βάση το Υπόδειγμα *IS-LM*

- Θα εξετάσουμε πώς μεταβάλλεται η βραχυχρόνια ισορροπία, όταν μετατοπίζεται:
 - η καμπύλη *IS*, λόγω εφαρμογής δημοσιονομικής πολιτικής,
 - η καμπύλη *LM*, λόγω εφαρμογής νομισματικής πολιτικής.

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

- Για τη δημοσιονομική πολιτική, θα εξετάσουμε 2 περιπτώσεις:
 - i. **Αύξηση δημοσίων δαπανών**
 - ii. **Μείωση φορολογίας**

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

➤ Περίπτωση i-Αύξηση δημοσίων δαπανών

Ας υποθέσουμε ότι οι δημόσιες δαπάνες αυξάνονται κατά ΔG .

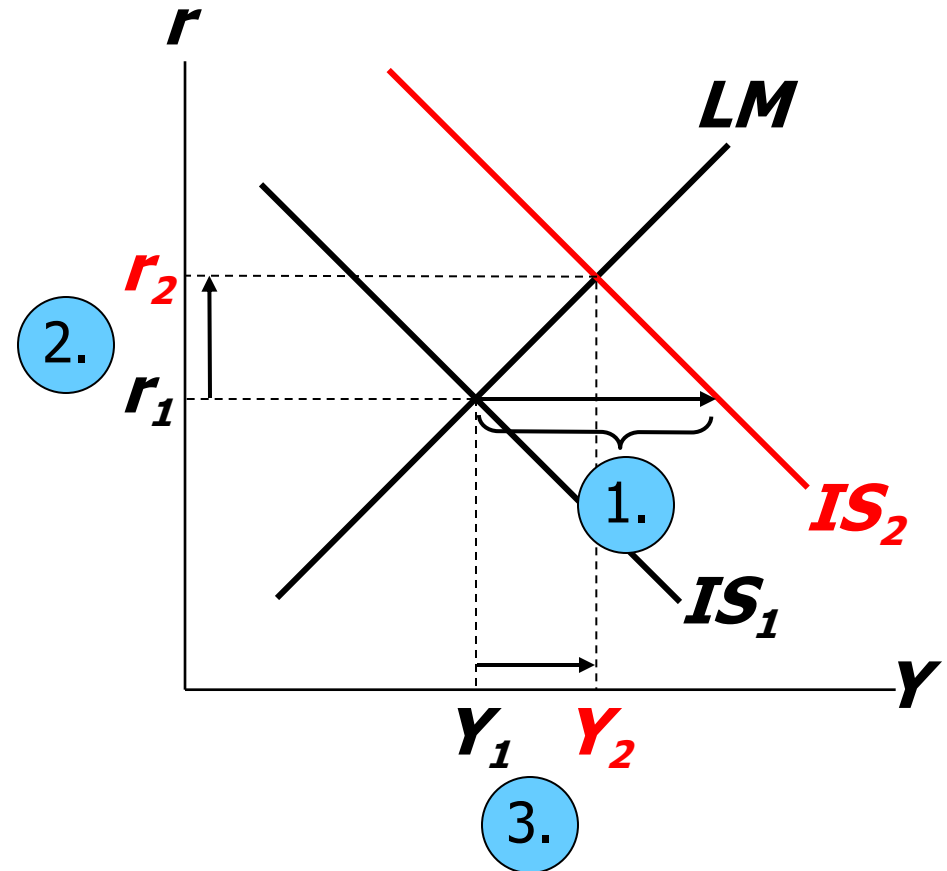
1. Η καμπύλη IS θα μετατοπιστεί προς τα δεξιά κατά $[1/(1-MPC)] \cdot \Delta G$ προκαλώντας αύξηση του προϊόντος (Y).
2. Αυτή η αύξηση του προϊόντος θα οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης χρήματος, η οποία θα προκαλέσει αύξηση του επιτοκίου (r).

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

3. - Η αύξηση του επιτοκίου θα οδηγήσει σε μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων (I), με αποτέλεσμα να παρατηρηθεί μείωση της παραγωγής.
- Η τελική αύξηση του προϊόντος θα είναι μικρότερη από το ποσό $[1/(1-MPC)] \cdot \Delta G$.

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

- Επιπτώσεις μιας αύξησης των δημοσίων δαπανών

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

➤ Περίπτωση ii-Μείωση φορολογίας

Ας υποθέσουμε ότι οι φόροι μειώνονται κατά ΔT .

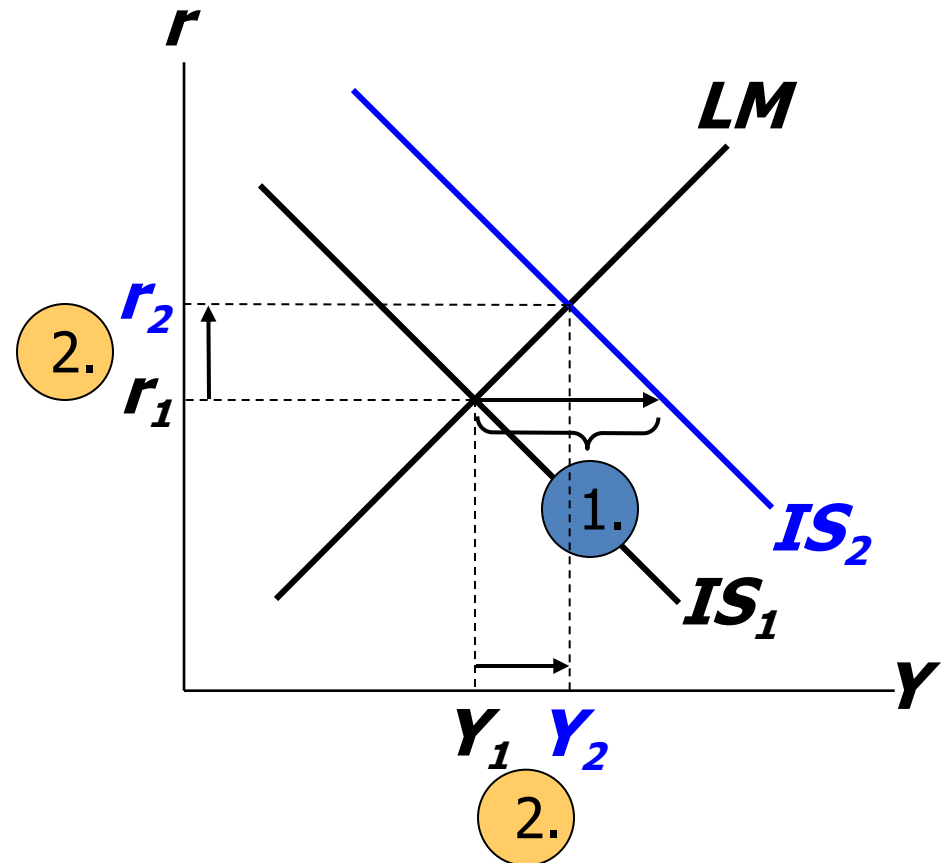
1. Η καμπύλη IS θα μετατοπιστεί προς τα δεξιά κατά $[-MPC/(1-MPC)] \cdot \Delta T$ προκαλώντας αύξηση του προϊόντος (Y).

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

2. - Και πάλι, αυτή η αύξηση του προϊόντος θα οδηγήσει σε αύξηση της ζήτησης χρήματος, η οποία θα προκαλέσει αύξηση του επιτοκίου (r).
 - Το υψηλότερο r θα μειώσει τις επενδύσεις (I), και άρα η τελική αύξηση του Y θα είναι μικρότερη από την αρχική μεταβολή του.

Πώς η Δημοσιονομική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

- Επιπτώσεις μιας μείωσης της φορολογίας

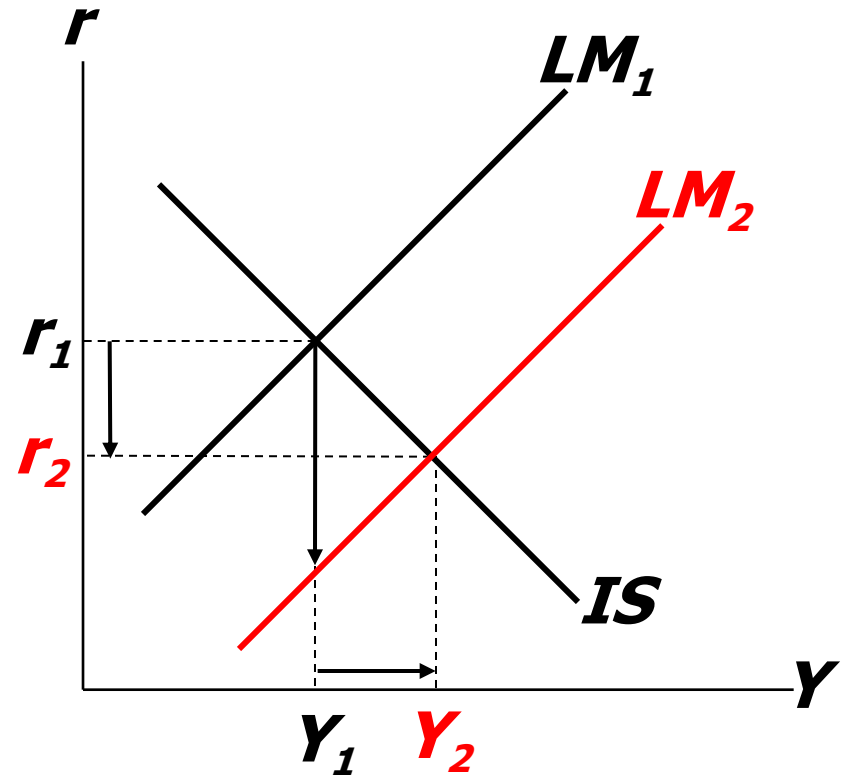

Πώς η Νομισματική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

- Ας υποθέσουμε ότι η Κεντρική Τράπεζα αποφασίζει την αύξηση της προσφοράς χρήματος (M).
 - Αυτή η αύξηση θα μετατοπίσει την καμπύλη LM προς τα δεξιά.
 - Το χαμηλότερο επιτόκιο (r) ενθαρρύνει τις επενδύσεις (I), και έτσι τελικά θα έχουμε αύξηση της παραγωγής και του εισοδήματος (Y).

Πώς η Νομισματική Πολιτική Μεταβάλλει την Ισορροπία;

- Επιπτώσεις μιας αύξησης της προσφοράς χρήματος

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Μέχρι τώρα, έχουμε υποθέσει ότι τα εργαλεία της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής είναι εξωγενή.
- Ωστόσο, η μεταβολή στη μια πολιτική μπορεί να επηρεάσει την άλλη.
- Η αλληλεξάρτηση αυτή μπορεί να μεταβάλλει το τελικό αποτέλεσμα μιας μεταβολής της οικονομικής πολιτικής.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

➤ Παράδειγμα:

Έστω ότι η κυβέρνηση αποφασίζει την αύξηση των δημοσίων δαπανών (**G**).

- Ποια επίπτωση θα έχει η πολιτική αυτή στην οικονομία;
 - Η απάντηση εξαρτάται από το πώς θα αντιδράσει η Κεντρική Τράπεζα σ' αυτήν την πολιτική.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Υπάρχουν **3 πιθανά σενάρια** αντίδρασης της Κεντρικής Τράπεζας:
 1. Διατηρεί σταθερή την προσφορά χρήματος (M).
 2. Διατηρεί σταθερό το επιτόκιο (r).
 3. Διατηρεί σταθερό το προϊόν και το εισόδημα (Y).

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Σε κάθε σενάριο, οι επιπτώσεις της αύξησης των δημοσίων δαπανών είναι διαφορετικές.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

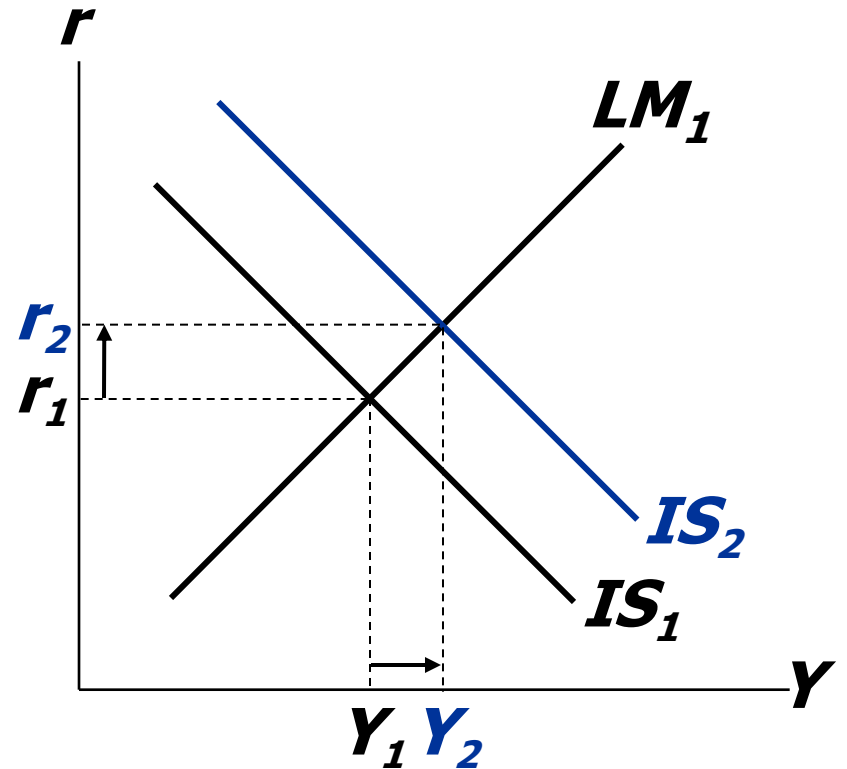
- **Σενάριο 1-Σταθερή προσφορά χρήματος**
 - Η αύξηση των δημοσίων δαπανών μετατοπίζει την καμπύλη **IS** προς τα δεξιά.
 - Η καμπύλη **LM** δεν θα μετατοπιστεί, καθώς η Κεντρική Τράπεζα διατηρεί σταθερή την προσφορά χρήματος.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Αποτελέσματα:

$$\Delta Y = Y_2 - Y_1$$

$$\Delta r = r_2 - r_1$$

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Το υψηλότερο r αποθαρρύνει τις επενδύσεις και, εν μέρει, αντισταθμίζει την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

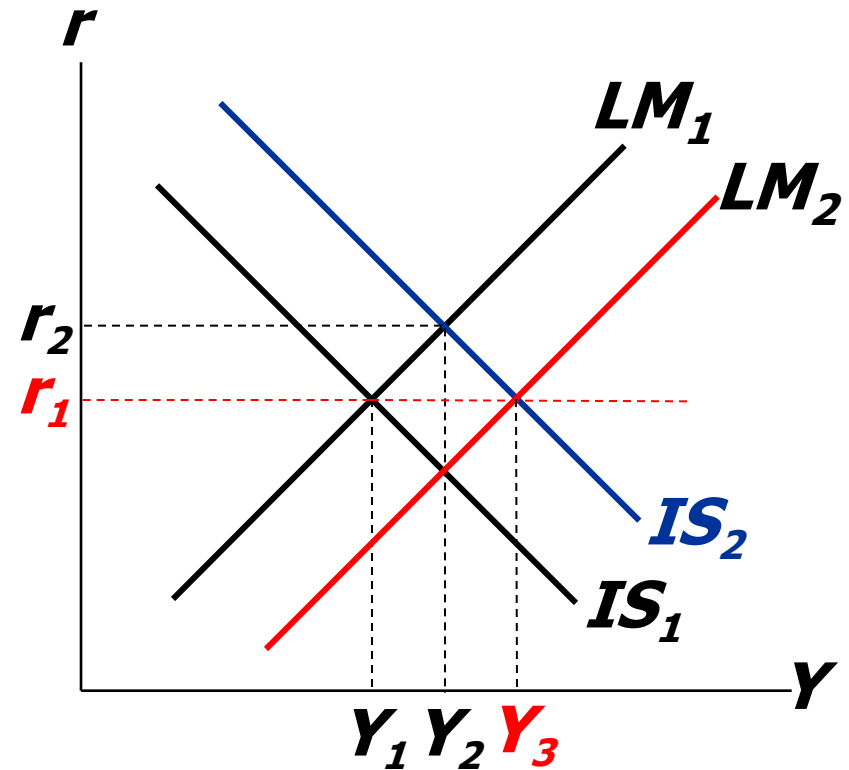
- **Σενάριο 2-Σταθερό επιτόκιο**
 - Η αύξηση των δημοσίων δαπανών μετατοπίζει την καμπύλη **IS** προς τα δεξιά, προκαλώντας τάση για αύξηση του επιτοκίου.
 - Προκειμένου να διατηρηθεί σταθερό το επιτόκιο, η Κεντρική Τράπεζα:
 - αυξάνει την προσφορά χρήματος, μετατοπίζοντας την καμπύλη **LM** προς τα δεξιά.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Αποτελέσματα:

$$\Delta Y = Y_3 - Y_1$$

$$\Delta r = 0$$

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Όπως παρατηρούμε, η αύξηση του Y είναι μεγαλύτερη απ' ό,τι αν η Κεντρική Τράπεζα διατηρούσε σταθερή την προσφορά χρήματος.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

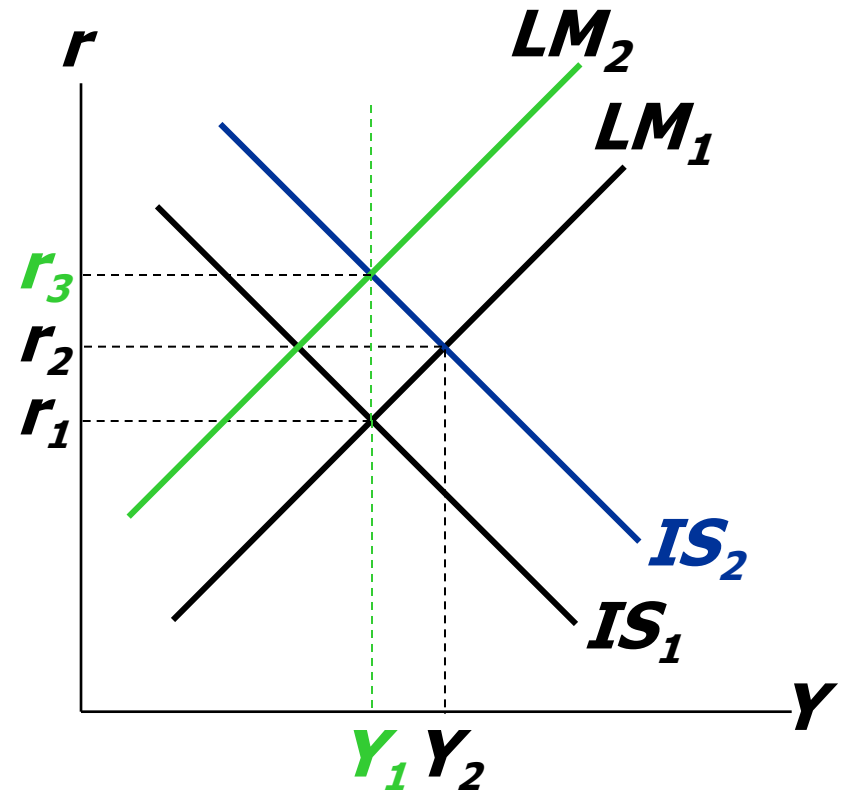
- **Σενάριο 3- Σταθερό προϊόν**
 - Η αύξηση των δημοσίων δαπανών μετατοπίζει την καμπύλη **IS** προς τα δεξιά, προκαλώντας τάση για αύξηση του προϊόντος.
 - Προκειμένου να διατηρηθεί σταθερό το προϊόν, η Κεντρική Τράπεζα:
 - μειώνει την προσφορά χρήματος, μετατοπίζοντας την καμπύλη **LM** προς τα αριστερά.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Αποτελέσματα:

$$\Delta Y = 0$$

$$\Delta r = r_3 - r_1$$

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Σ' αυτήν την περίπτωση, η αύξηση των δημοσίων δαπανών δεν θα προκαλέσει άνθηση, αλλά θα οδηγήσει σε μεγάλη αύξηση του επιτοκίου.
- Ο συνδυασμός μιας επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και μιας περιοριστικής νομισματικής πολιτικής **μεταβάλλει την κατανομή των παραγωγικών πόρων** της οικονομίας.

Η Αλληλεπίδραση Μεταξύ Δημοσιονομικής και Νομισματικής Πολιτικής

- Οι υψηλότερες δημόσιες δαπάνες αυξάνουν τη δαπάνη, ενώ το υψηλότερο επιτόκιο αποθαρρύνει τις επενδύσεις.

Εξωγενείς Διαταραχές στο Υπόδειγμα *IS-LM*

- Οι καμπύλες *IS* και *LM* μετατοπίζονται λόγω των μεταβολών της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής.
- Ωστόσο, μετατοπίζονται και λόγω **εξωγενών διαταραχών** στις 2 καμπύλες.

Εξωγενείς Διαταραχές στο Υπόδειγμα *IS-LM*

- Οι εξωγενείς διαταραχές στην καμπύλη *IS* προκύπτουν από μεταβολές στη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες.
- **Παραδείγματα:**
 - Κατάρρευση τιμών χρηματιστηρίου
 - ⇒ μεταβολή του πλούτου των καταναλωτών
 - ⇒ ΔC
 - Μεταβολή στη ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες που πηγάζουν από την παραγωγική διάθεση των επενδυτών
 - ⇒ ΔI

Εξωγενείς Διαταραχές στο Υπόδειγμα *IS-LM*

- Οι εξωγενείς διαταραχές στην καμπύλη *LM* προκύπτουν από μεταβολές στη ζήτηση χρήματος.
- **Παραδείγματα:**
 - Επιβολή περιορισμών στη διαθεσιμότητα των πιστωτικών καρτών \Rightarrow αύξηση της ζήτησης χρήματος
 - Περισσότερα ATM τραπεζών \Rightarrow μείωση της ζήτησης χρήματος

Υπόδειγμα $IS-LM$ και Συναθροιστική Ζήτηση (AD)

- Μέχρι τώρα, έχουμε χρησιμοποιήσει το υπόδειγμα $IS-LM$ για να αναλύσουμε τι συμβαίνει στη βραχυχρόνια περίοδο, όπου **το επίπεδο των τιμών είναι σταθερό (P)**.
- Ωστόσο, μια μεταβολή του P μπορεί να μετατοπίσει την καμπύλη LM και έτσι να μεταβάλλει το προϊόν (Y).
- Η καμπύλη συναθροιστικής ζήτησης (AD) δείχνει τη σχέση μεταξύ Y και P .

Η Καμπύλη AD

- Η κλίση της καμπύλης

AD είναι αρνητική:

$$\uparrow P \Rightarrow \downarrow (M/P)$$

\Rightarrow η καμπύλη LM

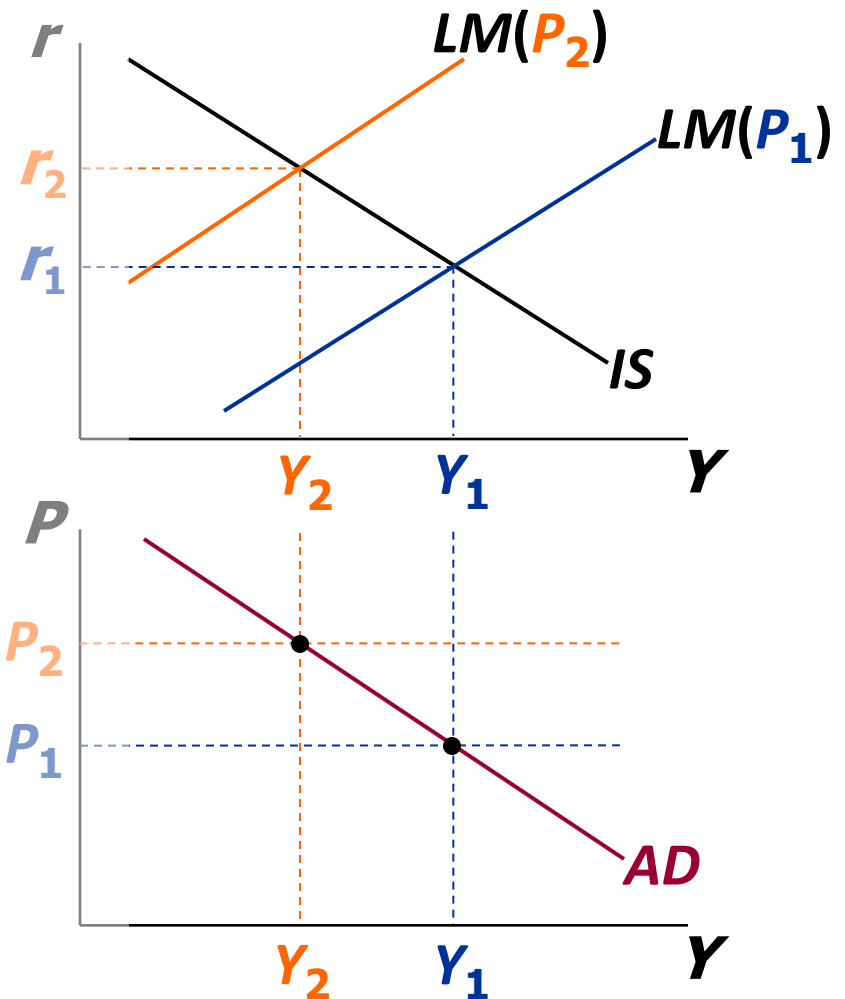
μετατοπίζεται προς

τα αριστερά

$$\Rightarrow \uparrow r$$

$$\Rightarrow \downarrow I$$

$$\Rightarrow \downarrow Y$$

Τι προκαλεί τη Μετατόπιση της Καμπύλης AD ;

- Διατηρώντας το επίπεδο των τιμών σταθερό (P), κάθε παράγοντας που προκαλεί τη μετατόπιση της τομής των καμπυλών IS και LM προς τα δεξιά, έχει ως αποτέλεσμα:
 - την αύξηση της συναθροιστικής ζήτησης, και
 - τη μετατόπιση της καμπύλης AD προς τα δεξιά.

Τι προκαλεί τη Μετατόπιση της Καμπύλης AD ;

- Ομοίως, με σταθερό επίπεδο τιμών, κάθε παράγοντας που προκαλεί τη μετατόπιση της τομής των καμπυλών IS και LM προς τα αριστερά έχει ως αποτέλεσμα:
 - τη μετατόπιση της καμπύλης AD προς τα αριστερά.

Νομισματική Πολιτική και Καμπύλη AD

- Η επεκτατική νομισματική πολιτική μπορεί ν' αυξήσει τη συναθροιστική ζήτηση:

$\uparrow M \Rightarrow$ η καμπύλη LM

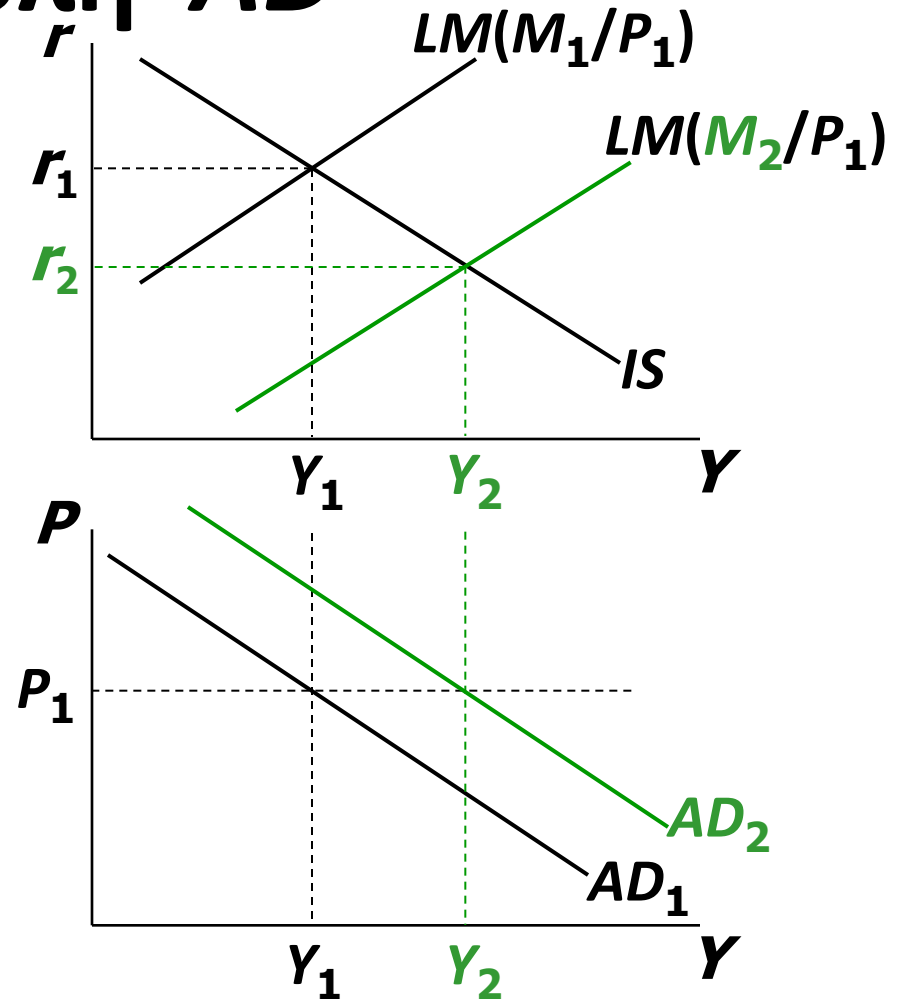
μετατοπίζεται

προς τα δεξιά

$\Rightarrow \downarrow r$

$\Rightarrow \uparrow I$

$\Rightarrow \uparrow Y$

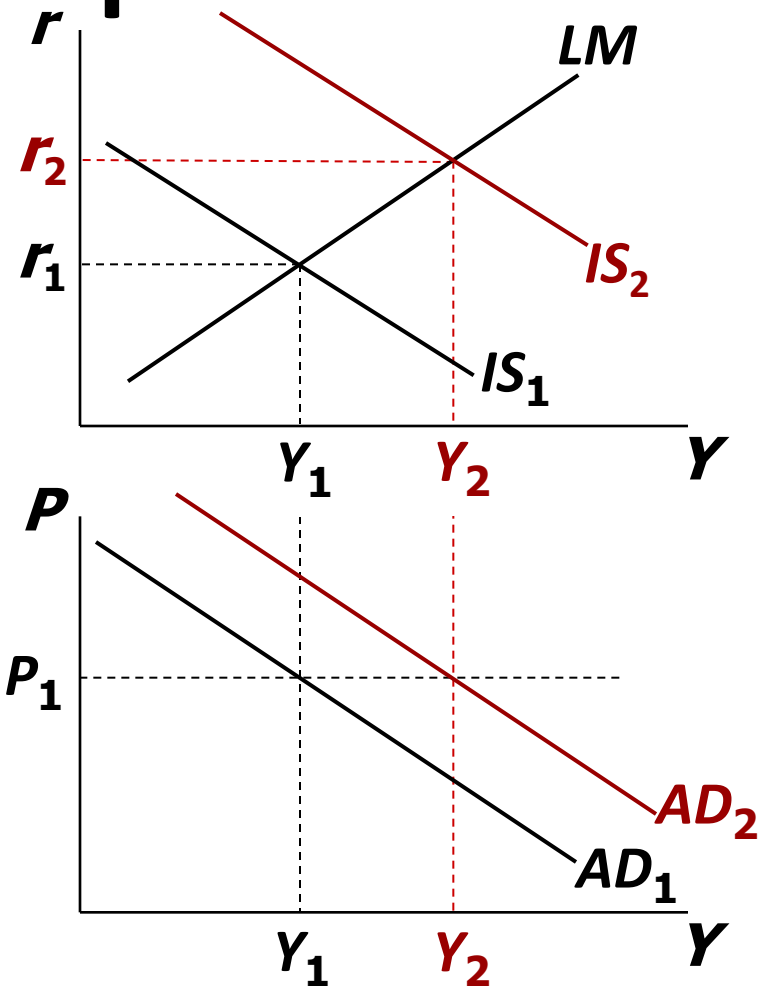
Δημοσιονομική Πολιτική και Καμπύλη AD

- Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική ($\uparrow G$ και/ή $\downarrow T$) μπορεί ν' αυξήσει τη συναθροιστική ζήτηση:

$$\downarrow T \Rightarrow \uparrow C$$

\Rightarrow η καμπύλη IS
μετατοπίζεται
προς τα δεξιά

$$\Rightarrow \uparrow Y$$

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Κατά τη διάρκεια της Μεγάλης Κρίσης, οι Η.Π.Α. και άλλες χώρες γνώρισαν μαζική ανεργία και μια πρωτοφανή μείωση των εισοδημάτων.
- Ενδεικτικά, το 1933:
 - Το $\frac{1}{4}$ του εργατικού δυναμικού της Αμερικής ήταν άνεργο.
 - Το Α.Ε.Π. της Αμερικής ήταν 30% κάτω από το επίπεδο του 1929.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Τι προκάλεσε τη μεγάλη οικονομική κρίση;
 - Υπόθεση δαπάνης
 - Υπόθεση χρήματος

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

➤ Υπόθεση Δαπάνης

- Μερικοί οικονομολόγοι θεωρούν ότι αιτία της οικονομικής κρίσης ήταν η **εξωγενής μείωση της δαπάνης για αγορά αγαθών και υπηρεσιών.**
 - Μετατόπιση της καμπύλης **IS** και **AD** προς τα αριστερά.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Κύριες αιτίες μείωσης της δαπάνης:

1. Η κατάρρευση των τιμών του χρηματιστηρίου το 1929

– Αυτή προκάλεσε μείωση του πλούτου και αύξηση της αβεβαιότητας για τις μελλοντικές προοπτικές της οικονομίας, πράγμα που οδήγησε τα άτομα να δαπανούν λιγότερο και να αποταμιεύουν περισσότερο.

2. Η μεγάλη μείωση των επενδύσεων

- Λόγω των χρεοκοπιών πολλών τραπεζών, η χρηματοδότηση ήταν δύσκολη.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

3. Η περιοριστική δημοσιονομική πολιτική

- Εφαρμόστηκε αύξηση των φόρων και μείωση των δημοσίων δαπανών, για την αντιμετώπιση των αυξημένων ελλειμμάτων.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Η μείωση της δαπάνης είχε ως αποτέλεσμα τη **μείωση του εισοδήματος και των επιτοκίων**.
 - Αυτά τα αποτελέσματα παρατηρούνται και όταν μετατοπίζεται η καμπύλη *IS* προς τα αριστερά.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

➤ Υπόθεση Χρήματος

- Άλλοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι αιτία της οικονομικής κρίσης ήταν η **μείωση της προσφοράς χρήματος**.
 - Μετατόπιση της καμπύλης **LM** προς τα αριστερά.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Ωστόσο, υπάρχουν 2 προβλήματα μ' αυτήν την υπόθεση:
 1. Παρατηρήθηκε **μεγαλύτερη μείωση του επιπέδου των τιμών (P)**, και έτσι τα πραγματικά χρηματικά διαθέσιμα αυξήθηκαν.
 - Δεν θα μπορούσαμε να έχουμε μετατόπιση της καμπύλης **LM** προς τα αριστερά.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

2. Παρατηρήθηκε μείωση των ονομαστικών επιτοκίων (r).

- Είναι το ακριβώς αντίθετο με την περίπτωση που έχουμε μετατόπιση της καμπύλης LM προς τα αριστερά.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Βέβαια, η νομισματική πολιτική θα μπορούσε να είναι υπεύθυνη για τη Μεγάλη Κρίση μέσω του **αντιπληθωρισμού** της δεκαετίας του '30.
 - Το επίπεδο των τιμών (***P***) μειώθηκε κατά 25%.

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Αυτός ο αντιπληθωρισμός προκλήθηκε από τη μείωση της προσφοράς χρήματος (M), και έτσι το χρήμα έπαιξε τελικά σημαντικό ρόλο.
- Αλλά, με ποιον τρόπο ο αντιπληθωρισμός επηρεάζει την οικονομία;

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Διακρίνουμε 2 είδη επιπτώσεων του αντιπληθωρισμού:
 1. Σταθεροποιητικές
 2. Αποσταθεροποιητικές

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

1. Σταθεροποιητικές επιπτώσεις του αντιπληθωρισμού
 - $\downarrow P \Rightarrow \uparrow (M/P) \Rightarrow LM$ μετατοπίζεται προς τα δεξιά $\Rightarrow \uparrow Y$

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Αποτέλεσμα Ρίγου:

$$\downarrow P \Rightarrow \uparrow (M/P)$$

\Rightarrow ο πλούτος των καταναλωτών \uparrow

$\Rightarrow \uparrow$ κατανάλωσης (**C**)

\Rightarrow **IS** μετατοπίζεται προς τα δεξιά

$\Rightarrow \uparrow Y$

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Οι αποσταθεροποιητικές επιπτώσεις του αντιπληθωρισμού διακρίνονται σε αυτές του:
 - i. Αναμενόμενου αντιπληθωρισμού**
 - ii. Μη-αναμενόμενου αντιπληθωρισμού**

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Αποσταθεροποιητικές επιπτώσεις του αναμενόμενου αντιπληθωρισμού

Αναμενόμενος αντιπληθωρισμός:

$\downarrow \pi^e$

\Rightarrow το πραγματικό επιτόκιο (r) \uparrow , για κάθε δεδομένη τιμή του ονομαστικού επιτοκίου (i)

$\Rightarrow \mathbf{I} \downarrow$ καθώς $\mathbf{I} = \mathbf{I}(r)$

\Rightarrow Προγραμματισμένη δαπάνη & συναθροιστική ζήτηση \downarrow

\Rightarrow εισόδημα & προϊόν \downarrow

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

- Αποσταθεροποιητικές επιπτώσεις του μη-αναμενόμενου αντιπληθωρισμού
Θεωρία αντιπληθωρισμού του χρέους

↓ P μη-αναμενόμενη

⇒ μεταφέρει αγοραστική δύναμη από τους δανειζόμενους στους δανειστές

⇒ οι δανειζόμενοι δαπανούν λιγότερο, ενώ οι δανειστές δαπανούν περισσότερο

Η Μεγάλη Κρίση της Δεκαετίας του '30

⇒ Αν η ροπή προς κατανάλωση των δανειζόμενων είναι μεγαλύτερη από αυτή των δανειστών, τότε η συνολική ζήτηση μειώνεται και έτσι η καμπύλη *IS* μετατοπίζεται προς τα αριστερά προκαλώντας μείωση του *Υ*.

Τέλος Ενότητας 3

Συναθροιστική Ζήτηση- Εφαρμόζοντας το Υπόδειγμα *IS-LM*

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης